

Metsien merkitys Hämeessä

PMA kurssi 58 kenttäjakso 2025, Päijät-Häme

Jukka Matilainen, Suomen metsäkeskus

Hämäläisten nykymetsien merkitys

Lähtökohtia:

- Hämäläiset metsät ovat runsas- ja järeäpuustoisia, joita käytetään metsätaloudellisesti paljon
- Puunjalostuksessa korostuu Hämeessä tukkipuiden sahaus ja jatkojalostus, sellu- ja paperiteollisuutta on vähän
- Metsien monimuotoisuus, luonnonhoito ja vesistöjen hyvä huomioiminen korostuu. Päijänne on helsinkiläisten vesikaivo!
- Varsin laaja metsien virkistyskäyttö ja kaavoitus tuovat omat lisähaasteensa metsien käsittelyyn Hämeen maakunta-alueilla

Tarkastele Puuston poistuma- [tilastoa](#) ja Puuston vuotuinen kasvu - [tilastoa](#) tarkemmin.

Lähde:

SVT: Luonnonvarakeskus, Hakkuukertymä ja puuston poistuma / Luonnonvarakeskus, Metsävarat.

Puuston kasvu (VMI)

VMI 13/12

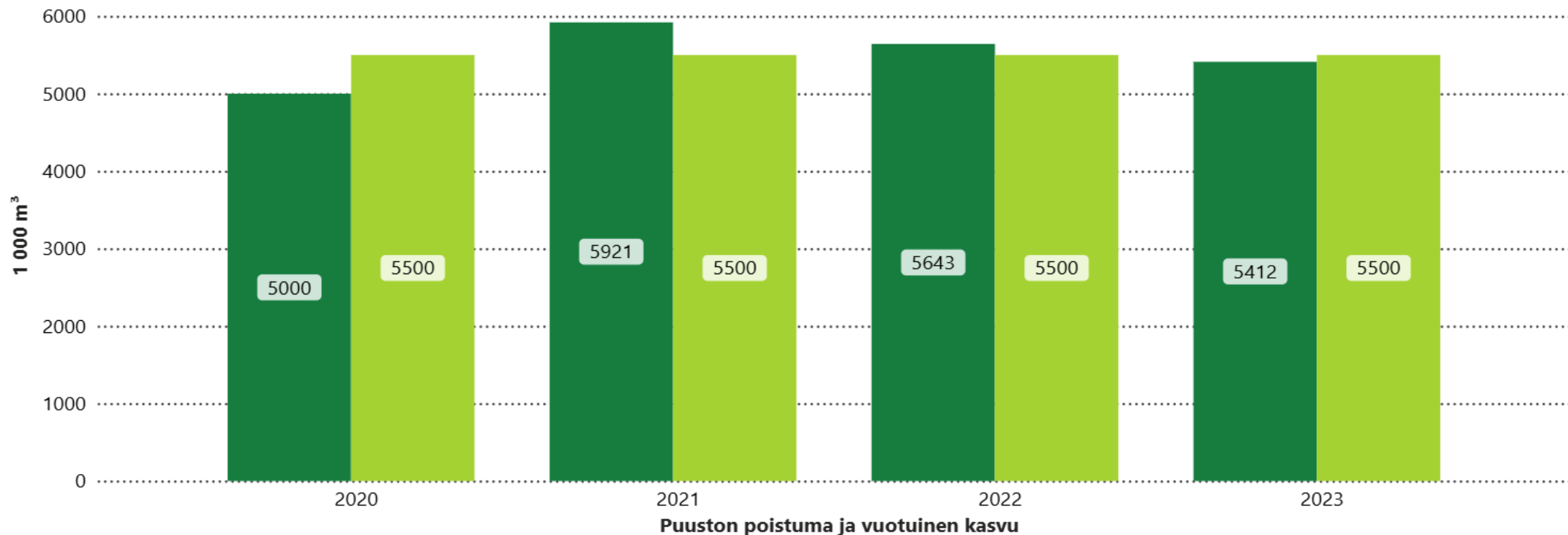
Maakunta

Useita valintoja

Puuston poistuma - Vuosi

Useita valintoja

● Puuston kokonaispoistuma, (vuosi) ● Puuston vuotuinen kasvu, (VMI)

Tarkastele [tilastoa](#) tarkemmin.

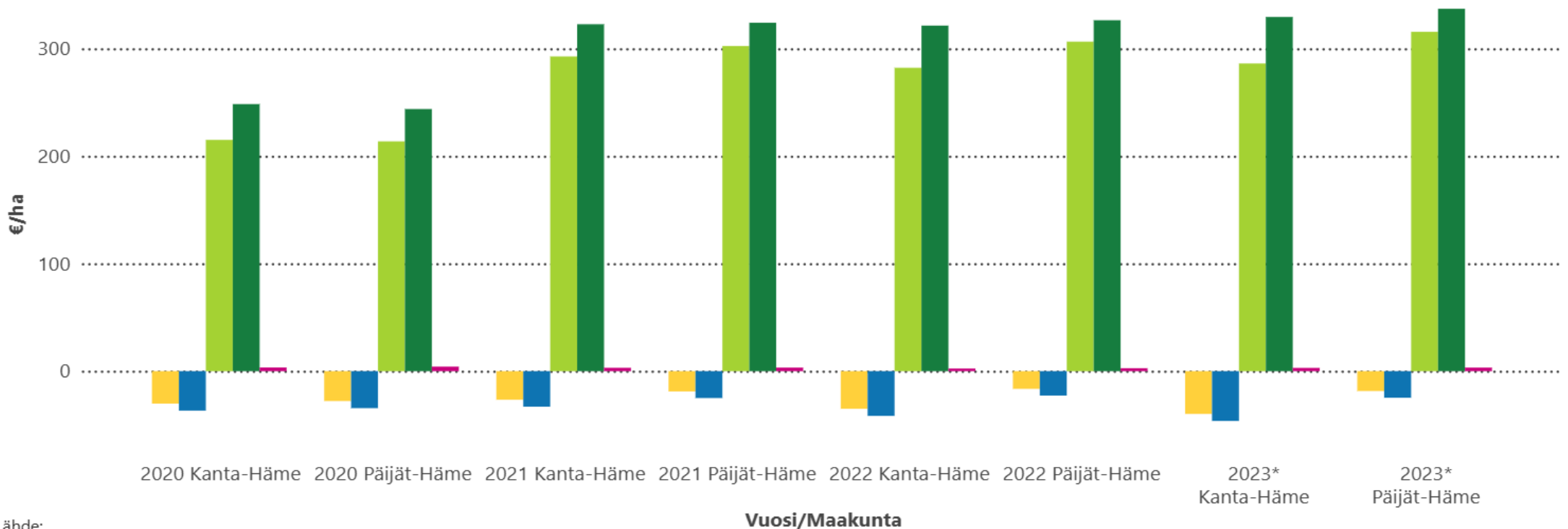
Maakunta

Useita valintoja

Vuosi

Useita valintoja

● Investoinnit ● Kustannukset yhteensä ● Liike-tulos ● Tulot ● Valtion tuki

”Hämäläinen metsätalous” elää kannattavasta yksityismetsätaloudesta ja metsien kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja osaamisen kehittämisestä

Hämäläisiä metsien käytön tunnuspiirteitä:

- Metsiä hoitavat monet eri toimijat metsänomistajien valtuuttamina
- Toimijoiden välinen kilpailu on markkinoilla kohtuullisen kovaa ja useat toimijat tarjoavat kokonaispalvelua -> metsänomistaja hyötyy
- Yksityiset metsänomistajat ja yhteismetsät omistavat valtaosan hämäläismetsistä, Metsähallituksella on varsin vähän metsää täällä
- Kuntien omistamissa metsissä virkistyskäyttö painottuu voimakkaasti
- Hakkuumahdollisuuksia on hyödynnetty tehokkaasti mutta metsänhoitotöitä voitaisiin aikaistaa ja lisätä niiden määrää, jotta hiiltä sitova metsäkasvu lisääntyisi
- Hämäläiset maanomistajat ja toimijat ovat olleet sitoutuneita METSO-ohjelman toteutukseen -> metsätalouden ympäristötukea ja vapaaehtoista suojelua on käytetty

Metsäkeskus

Metsien hakkuutavat Kanta- ja Päijät-Hämeessä

Metsäkeskus

Hakkuuaikomukset hakkuun tarkoituksen mukaan

Etusivu

Info

Vuosi

Useita valintoja

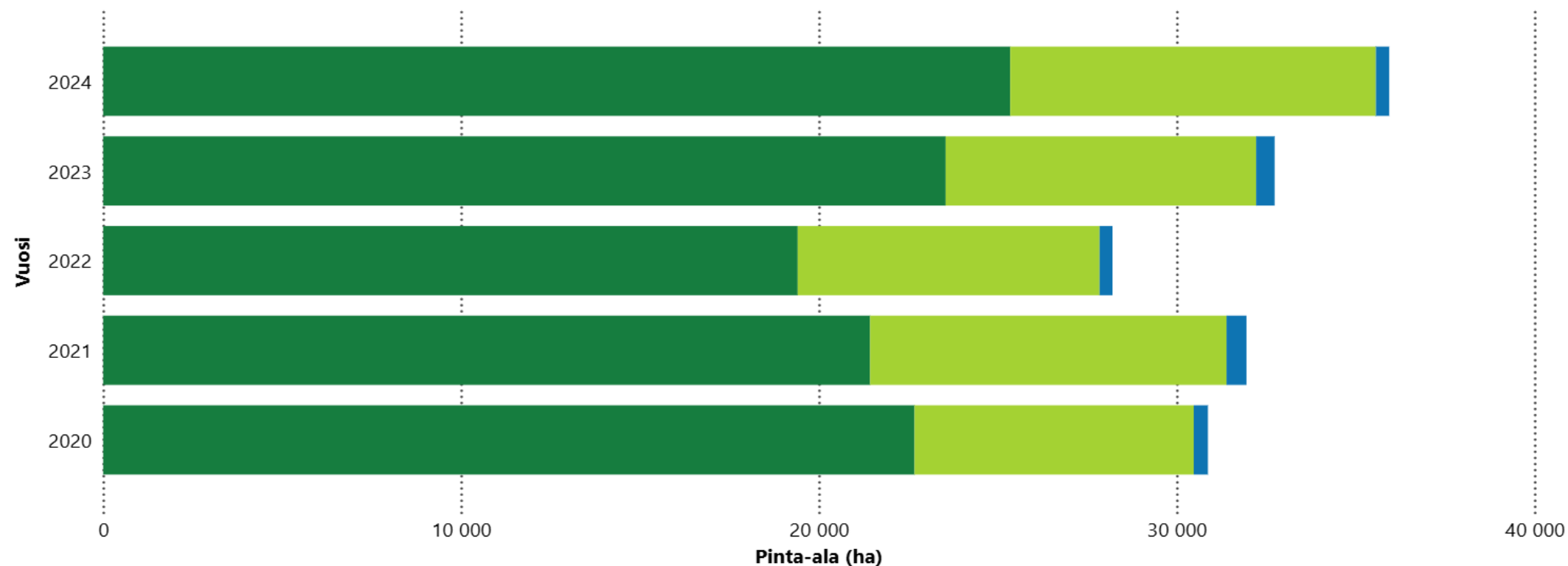
Maakunta

Useita valintoja

Omistajaryhmä

Kaikki

Hakkuun tarkoitus ● 1 Kasvatushakkuu ● 2 Uudistushakkuu ● 3 Muu hakkuu

Tietolähteen päivämäärä: 9.5.2025

Metsänomistajille vapaaehtoista METSO-ohjelmaa on toteutettu aktiivisesti hämäläisenä toimijayhteistyönä Hämeen metsäohjelman tavoitteiden mukaisesti vuosina 2020-2025 – työ jatkuu...

Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt

Lakisääteisten luontokohteiden säilyminen on turvattava metsien käsittelyssä.

Luonnonsuojelulla turvattavat luontotyytit

Suojelun tavoitteena on säilyttää luontotyyppien ominaispiirteet.

Vesilain turvaamat elinympäristöt

Pienvedet vaikuttavat veden kiertokulkuun ja ekosysteemien toimintaan.

Muut arvokkaat elinympäristöt ja luontokohteet

Muut arvokkaat elinympäristöt sopivat usein vapaaehtoiseen suojeluun.

Metsäkeskus

Myös elinympäristöjen hoitoa ja vapaaehtoista suojelua on toteutettu Hämeen maakunnissa toimijayhteistyönä LSL:n ja Metkan vuotuisilla rahoituksilla. Kehittämishankkeilla on viime vuosina ollut vahvasti luonnonhoidollinen painotus.

Uhanalaisten lajien elinympäristöjen säilyttäminen

Suomen metsissä elää noin 2 600 uhanalaista lajia.

Elinympäristöjen hoito ja kunnostus

Tutustu elinympäristöjen hoito- ja kunnostustöihin.

METSO-ohjelma

METSO on vapaaehtoista metsien suojelua korvausta vastaan.

Helmi-elinympäristöohjelma

Helmi vahvistaa monimuotoisuutta ja turvaa luonnon ekosysteemipalveluita.

Hämeen alueellista metsäohjelmaa uudistetaan parhaillaan vuosille 2026-2030 laajassa toimijayhteistyössä

Ryhmä 1

Metsien kasvu

- Lisätään metsäpinta-alaa
- Toteutetaan metsänuudistaminen laadukkaasti ja viipymättä
- Hoidetaan nuoret metsät laadukkaasti ajallaan ja poistetaan hoitorästit
- Lisätään kasvua ja hiilensidontaa vastuullisella metsänlannoituksella
- Edistetään metsänjalostusta
- Ennakoidaan ja torjutaan metsätuhoja
- Parannetaan metsien saavutettavuutta ja kehitetään logistiikkaa
- Kehitetään hiilen varastoinnin keinoja

Ryhmä 2

Elonkirjoa talousmetsissä

- Kehitetään monimuotoisuuden turvaamisen rahoitusmalleja
- Vahvistetaan luonnonhoidon osaamista, suunnittelua ja käytäntöön vientiä
- Lisätään metsien rakennepiirteitä
- Edistetään metsien sekapuustoisuutta
- Otetaan käyttöön metsätalouden vesiensuojelumenetelmiä
- Edistetään suometsien ilmastokestävää hoitoa
- Kehitetään markkinaehtoisia toimintamalleja ja pelisääntöjä ympäristöhyötyjen turvaamiseen

Ryhmä 3

Metsäalan uudistuminen ja kilpailukyky

- Vahvistetaan ennakointityötä
- Hankitaan tietoa markkinoiden toimivuudesta
- Toteutetaan metsä- ja luontopalveluyrittäjyyden kasvuohjelma
- Kehitetään metsien virkistyskäytön ja luontomatkailun edellytyksiä
- Parannetaan paikkatietojen tarkkuutta, laatua ja saatavuutta
- Tuotetaan työkaluja metsänomistajille ja toimijoille tietopohjaiseen päätöksentekoon
- Hankitaan tietoa metsänomistajakunnasta ja kehitetään omistusrakenteita
- Herätetään kiinnostusta metsiin ja tehostetaan nuorisoviestintää
- Kehitetään metsäalan ja sen koulutuksen vetovoimaa ja reagointikykyä
- Lisätään kansainvälistä osaamista, yhteistyötä ja vaikuttamista
- Selvitetään metsäalan kädenjälki
- Varmistetaan innovoiva kehitystyö ja pitkäjänteinen metsäntutkimus

KMS päämäärät:

1. *Metsät ovat aktiivisessa, kestävässä ja monipuolisessa käytössä*
2. *Vahvistamme metsien elinvoimaisuutta, monimuotoisuutta ja sopeutumiskykyä*
3. *Rakennamme kilpailukykyistä toimintaympäristöä uudistuvalla ja vastuullisella metsäalalla sekä vahvistamme tiedolla johtamista ja osaamista metsäalalla.*

Kullekin työryhmälle yhteiset tarkastelukulmat: Elinkeinot, Monimuotoisuus, Ilmastonmuutos

Alueellisen metsäohjelman painopisteet toteutetaan toimijayhteistyönä:

Kumpuilevat harjumaisemat ja salskeat pylväsmänniköt luovat Salpausselälle lähi- ja kaukomaisemaa

Lähde; Suomen metsäkeskuksen kuvapankki.

- Hämeen metsäohjelman toteuttaminen vuosina 2026-2030 ja kentälle vienti
- Ilmastokestävän metsänhoidon edistäminen
- Hämäläisessä ohjelmatyössä vaikuttaminen
- Metsätiestön ja –infran kunnostamisen Tiesit-hankkeen tietoineistoja hyödyntäen ja tiekuntia aktivoiden
- Elinkeinotoimintoja mahdollistavan maankäytön suunnittelun edistäminen
- EU:n ennallistamisasetuksen ja luonnonhoidon toimijavalmistelun vaikuttava edistäminen